

«Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն	5
2. Պատրաստման հիմունքներ	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	7
4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ	23
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24
6. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	25
7. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	25
8. Ներդրումային արժեթղթեր	26
9. Հաճախորդների տրված վարկեր	26
10. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	30
11. Ոչ նյութական ակտիվներ	31
12. Հարկում	31
13. Վարկային կորուստի գծով ծախս	33
14. Այլ ակտիվներ	33
15. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	34
16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	34
17. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	34
18. Այլ փոխառու միջոցներ	35
19. Վարձակալության գծով պարտավորություններ	35
20. Այլ պարտավորություններ	35
21. Սեփական կապիտալ	36
22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	36
23. Չուտ տոկոսային եկամուտ	37
24. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	38
25. Անձնակազմի և այլ գործառնական ծախսեր	38
26. Ռիսկերի կառավարում	39
27. Իրական արժեքի չափում	52
28. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	56
29. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	58
30. Կապիտալի համարժեքություն	58

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ֆասթ Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ֆասթ Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

«Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ-ի 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, ով այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ արտահայտել է չձևափոխված կարծիք, ինչպես նաև ներառել է «Հանգամանքի շեշտադրում» և «Այլ հանգամանք» բաժինները 2022 թվականի հունիսի 17-ին թողարկված աուդիտորական եզրակացությունում՝ ուշադրություն հրավիրելով համադրելի տեղեկատվության վերահաշվարկի վրա և նկարագրելով համադրելի տեղեկատվության վերահաշվարկի համար կիրառված ճշգրտումների աուդիտը:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Առևտրի առանցքային հարցեր

Առևտրի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների առևտրի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների առևտրի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված հարցը դիտարկվել մեր առևտրի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Առևտրորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների առևտրի համար» բաժնում, այդ թվում՝ այդ հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր առևտրը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր առևտրական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում ստորև ներկայացված հարցը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ առևտրական կարծիք արտահայտելու համար:

Առևտրի առանցքային հարց

Ինչպես է այն դիտարկվել մեր առևտրի ընթացքում

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա՝ ինչպես հաճախորդներին տրված վարկերի էականության (Բանկի ընդհանուր ակտիվների 82.5%-ը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ), այնպես էլ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի («ՖՀՄՍ 9») շրջանակներում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գնահատման հետ կապված բարդությունների և գնահատման համար պահանջվող դատողությունների պատճառով:

Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը ենթադրում է բարդ վիճակագրական մոդելավորում պահանջող գնահատման մեթոդների և մասնագիտական դատողությունների կիրառում: Այս մեթոդներն օգտագործվում են դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը և դեֆոլտի արդյունքում առաջացող կորուստները գնահատելու համար՝ հիմք ընդունելով անցյալ ժամանակաշրջանների առկա տեղեկատվությունը, որը ճշգրտվում է ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությամբ, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները: Պորտֆելային հիմունքով ԱՎԿ հաշվարկը մեծապես կախված է նախնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճի առկայության գնահատումից:

Առևտրի իրականացնելիս մենք առանձնահատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հետևյալին՝

- ▶ Վարկային ռիսկի մոդելների գնահատում և պորտֆելի հիմունքով ԱՎԿ սահմանելու համար կիրառվող ենթադրություններ;
- ▶ Բանկի՝ վարկային ռիսկի էական աճը բացահայտելու նկատմամբ ներքին հսկողության միջոցների թեստավորում:

Պորտֆելային հիմունքով հաշվարկված պահուստի թեստավորման նպատակով մենք գնահատել ենք դրա հիմքում ընկած վիճակագրական մոդելները, օգտագործված հիմնական ելակետային տվյալներն ու ենթադրությունները և ԱՎԿ հաշվարկում ներառված ապագա ժամանակաշրջանների կանխատեսվող տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերանայված կանխատեսումները: Գործընթացներն իրականացնելիս մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել ոսկու գրավով ապահովված վարկերի գծով գրավադրված ոսկե իրերի առկայության և չափման վրա: Մենք մասնակցել ենք գրավի գծով գույքագրման գործընթացին, և, ընտրանքային հիմունքով, թեստավորել ենք գրավադրված ոսկե իրերի առկայությունը և ֆիզիկական բնութագրերը:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Աուդիտի առանցքային հարց

**Ինչպես է այն դիտարկվել մեր աուդիտի
ընթացքում**

**Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով
արժեզրկման պահուստ**

Այդ գնահատումը Եապես կախված է վարկառուի ժամկետանց օրերի ցուցանիշից (ներառյալ այլ ֆինանսական հաստատություններում ժամկետանց օրերը) և վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումից:

Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ԱՎԿ Եականորեն տարբեր գնահատումների: Մասնավորապես, ԱՎԿ-ները զգայուն են ոսկու գրավի առկայության և գնահատման հանդեպ: Սա կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» և Ծանոթագրություն 26-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

Մենք գնահատել ենք գրավադրված ոսկե իրերի ֆիզիկական բնութագրերի գնահատման գործընթացում ղեկավարության կողմից ներգրավված մասնագետի իրազեկությունն ու անկողմնակալությունը:

Մենք թեստավորել ենք վարկային ռիսկի գործոնների հաշվարկի հիմքում ընկած առանցքային վիճակագրական տվյալները, ինչպիսիք են՝ վարկերի ժամկետանց օրերը և հաճախորդներին տրված վարկերի՝ դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնման վիճակագրությունը: Մենք գնահատել ենք նաև հաշվետու ամսաթվի դրությամբ վարկային ռիսկի Եական աճը որոշելու համար ղեկավարության կողմից ընտրված չափանիշների կիրառման հետևողականությունը:

Մենք վերահաշվարկել ենք ԱՎԿ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Բանկի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը նկարագրող ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումների նկատմամբ:

Բանկի 2022թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի 2022թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Բանկի 2022թ. տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանք խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:

Կառուցելով բարեկեցիկ աշխարհ

- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը:
- ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, սպառնալիքների վերացմանը անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել
կշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի
ընթացքում և, հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք
նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն
դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի
հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք,
որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է
ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները
ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման նպատակով անցկացված
աուդիտի ղեկավար գործընկեր է հանդիսանում Էրիկ Չայրապետյանը:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն
Աուդիտի բաժնի գործընկեր

Էրիկ Չայրապետյան

Պատասխանատու աուդիտոր

Ելենա Աղամյան

31 մայիսի, 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

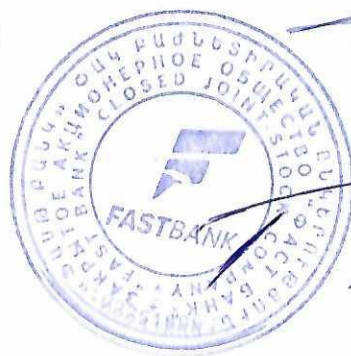
2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022թ.	2021թ. (վերադասարկարգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	3,180,144	2,412,544
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6	110,319	-
Ներդրումային արժեթղթեր	8	4,551,296	5,116,897
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9	56,410,990	52,318,930
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	10	2,690,069	1,687,181
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	613,470	31,534
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		-	101,452
Այլ ակտիվներ	14	815,423	419,003
Ընդամենը ակտիվներ		68,371,711	62,087,541
Պարտավորություններ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7	2,549	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	15	582,925	-
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	16	7,765,422	7,301,491
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17	1,451,539	413,487
Այլ փոխառու միջոցներ	18	3,333,190	27,623,994
Պարտավորություններ վարձակալության գծով	19	1,787,052	1,344,542
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		1,504,320	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	12	2,260,052	2,678,897
Այլ պարտավորություններ	20	950,983	546,387
Ընդամենը պարտավորություններ		19,638,032	39,908,798
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	30,100,000	7,000,000
Զբաղիված շահույթ		19,437,015	15,530,279
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	21	(803,336)	(351,536)
Ընդամենը կապիտալ		48,733,679	22,178,743
Ընդամենը և պարտավորություններ և կապիտալ		68,371,711	62,087,541

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Գարեգին Դարբինյան

(Handwritten signature)

Գործադիր տնօրենի Ժ/Պ

Թաթուլ Թամիազյան

(Handwritten signature)

Գլխավոր հաշվապահ

31 մայիսի, 2023թ.

Ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022թ.	2021թ. (վերադասակարգված)
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	23	13,458,719	13,270,027
Տոկոսային ծախս	23	(2,421,795)	(2,938,079)
2ուտ տոկոսային եկամուտ		11,036,924	10,331,948
Վարկային կորուստների գծով ծախս	13	(663,007)	(2,473,015)
2ուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		10,373,917	7,858,933
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	24	26,155	10,775
Միջնորդավճարների գծով ծախս	24	(156,641)	(17,113)
2ուտ վնաս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից		(1,200)	(7,888)
2ուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից		1,657,826	1,125,936
- Առք ու վաճառքի գործարքներից		986,780	767,868
- Արտարժույթի վերագնահատումից		671,046	358,068
Այլ եկամուտ		45,855	99,095
Ոչ տոկոսային եկամուտ		1,571,995	1,210,805
Անձնակազմի գծով ծախսեր	25	(3,393,873)	(2,445,764)
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	10,11	(417,348)	(297,308)
Այլ գործառնական ծախսեր	25	(1,010,906)	(514,280)
Ոչ տոկոսային ծախսեր		(4,822,127)	(3,257,352)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		7,123,785	5,812,386
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(1,217,049)	(1,012,231)
Հաշվետու տարվա շահույթ		5,906,736	4,800,155
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ՝</i>			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(537,448)	(377,404)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		(13,527)	47,015
Շահութահարկ՝ այլ համապարփակ եկամտի տարրերի գծով	12	99,175	59,470
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ վնաս		(451,800)	(270,919)
Տարվա այլ համապարփակ վնաս հարկումից հետո		(451,800)	(270,919)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		5,454,936	4,529,236

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար***(հազար ՀՀ դրամ)*

	<i>Բաժնետիրական կապիտալ</i>	<i>Ներդրումային արժեթղթերի վերազնա- հատման պահուստ</i>	<i>Զբաղիված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
Մնացորդն առ 2021թ. հունվարի 1	7,000,000	(80,617)	10,730,124	17,649,507
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ				
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	4,800,155	4,800,155
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս	-	(270,919)	-	(270,919)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	(270,919)	4,800,155	4,529,236
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,000,000	(351,536)	15,530,279	22,178,743
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	-	5,906,736	5,906,736
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս	-	(451,800)	-	(451,800)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	-	(451,800)	5,906,736	5,454,936
Պարտավորության փոխարկում սեփական կապիտալի (Ծան. 21)	21,200,000	-	-	21,200,000
Շահաբաժնի կապիտալացում (Ծան. 21)	1,900,000	-	(1,900,000)	-
Բանկի բաժնետերերին վճարված շահաբաժիններ (Ծան. 21)	-	-	(100,000)	(100,000)
Մնացորդն առ 2022թ. դեկտեմբերի 31	30,100,000	(803,336)	19,437,015	48,733,679

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022թ.	2021թ. (վերադասա- կարգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Շահույթ նախքան շահույթահարկով հարկումը		7,123,785	5,812,386
Ճշգրտումներ՝			
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ		417,348	297,308
Հիմնական միջոցների, ոչ կյուբական ակտիվների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների օտարումից օգուտ		(3,226)	-
Վարկային կորուստների գծով ծախս		663,007	2,473,015
Արտարժույթի վերագնահատումից օգուտ		(671,046)	(358,068)
Տոկոսային եկամուտ		(13,458,719)	(13,270,027)
Տոկոսային ծախս		2,421,795	2,938,079
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		(3,507,056)	(2,107,307)
Գործառնական ակտիվների (աճ/սվազում)			
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(5,927,564)	(7,606,393)
Այլ ակտիվներ		(387,155)	(204,022)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(118,781)	-
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(սվազում)			
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	(5,275,501)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		581,847	-
Այլ պարտավորություններ		612,027	(63,792)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր՝ նախքան շահույթահարկի և տոկոսների վճարումը		(8,746,682)	(15,257,015)
Ստացված տոկոսներ		13,306,740	13,050,495
Վճարված տոկոսներ		(2,626,124)	(2,723,870)
Վճարված շահույթահարկ		(34,635)	(271,493)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր		1,899,299	(5,201,883)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(742,949)	-
Ոչ կյուբական ակտիվների ձեռքբերում		(619,703)	(165,788)
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(1,362,652)	(165,788)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Բանկերից ստացված մուտքեր		42,008,865	23,326,124
Վարկերի մարում բանկերին		(39,424,030)	(18,366,598)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	29	1,119,158	-
Այլ փոխառու միջոցներից մուտքեր	29	28,315,722	43,080,097
Այլ փոխառու միջոցների մարում	29	(30,772,415)	(41,611,081)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	29	(193,785)	(125,284)
Բանկի բաժնետերերին վճարված շահաբաժիններ	21	(100,000)	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		953,515	6,303,258
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(722,837)	(130,152)
Ակնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		275	(1,394)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		767,600	804,041
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		2,412,544	1,608,503
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	5	3,180,144	2,412,544

1-ից 30 ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

ա) Կազմակերպչական կառուցվածք և հիմնական գործունեություն

«Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») նախկին «Ֆասթ Կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2011թ. հոկտեմբերին: Կազմակերպությունը վարկային կազմակերպության լիցենզիա է ստացել 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին: Ունենալով ֆինանսական ոլորտում ավելի քան 28 տարվա փորձ և նպատակ ունենալով դառնալ բանկ՝ կազմակերպությունը վերջին տարիներին ակտիվորեն իրականացրել է լայնածավալ տրանսֆորմացիոն միջոցառումներ՝ ֆինանսական, մարդկային ռեսուրսների ինտեգրման, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման ուղղությամբ: ՀՀ Կենտրոնական բանկի 2022 թվականի նոյեմբերի 9-ի որոշմամբ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒԿ ՓԲԸ-ն ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա և այսուհետ կոչվում է «Ֆասթ Բանկ» ՓԲԸ: Բանկի գործունեությունը վերահսկվում է Հայաստանի Կենտրոնական բանկի կողմից (ԿԲ): Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ավանդների պետական ապահովագրման համակարգի անդամ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մոտավորապես 750 աշխատակից (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 636 աշխատակից):

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ և տրամադրում է վարկեր, իրականացնում է փոխանցումներ Հայաստանում և արտերկրում, , իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ և մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր կորպորատիվ և ֆիզիկական անձ հաճախորդներին: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0047, Նորք-Մարաշ, Գ. Հովսեփյան փ. 32/6:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

Բաժնետեր	2022, %	2021, %
Վահե Բաղայան	50%	50%
Վիգեն Բաղայան	50%	50%
Ընդամենը	100%	100%

բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իր իրավական, հարկային և կարգավորվող դաշտերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից ու զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից:

Ուկրաինայի հետ պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ: Պատերազմի սկզբից ի վեր նկատվել է ռուսական ռուբլու՝ արտարժույթի նկատմամբ զգալի անկայունություն, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ չի հանգուցալուծվել, սակայն այն արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և ամբողջ աշխարհում: Ռուսաստանը և Ուկրաինան Հայաստանի առանցքային առևտրային գործընկերներն են: Ակնկալվում է, որ պատերազմը նշանակալի ազդեցություն կունենա Հայաստանի տնտեսության վրա:

Պատերազմի արդյունքում տեղի է ունեցել ոչ ռեզիդենտների (հատկապես Ռուսաստանից) ներհոսք Հայաստան՝ նպաստելով Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական միջոցների ներհոսքի և պլաստիկ քարտերով գործարքների աճի, ինչը դրական ազդեցություն է ունեցել Հայաստանի տնտեսության վրա՝ հանգեցնելով տնտեսության երկնիշ աճի և գնաճի բարձր մակարդակի: Բանկի ղեկավարությունը վերահսկում է տնտեսական իրավիճակը ընթացիկ պայմաններում: Զանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել Բանկի գործունեության վրա վերջնական ազդեցությունը, քանի որ անորոշություն կա ընդհանուր տնտեսության վրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Պատրաստման հիմունքներ

ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն՝ մշակված և թողարկված Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների հորիզոնի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հրապարկված ֆինանսական հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍԿ»):

բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով:

գ) Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ): Հանդիսանալով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթ՝ այն լավագույն կերպով արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական բովանդակությունը:

Հայաստանի Հանրապետության դրամը նաև տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ պաշտոնական փոխարժեքն է՝ 1 ԱՄՆ դոլարի համար 393.57 ՀՀ դրամ և 480.14 ՀՀ դրամ և 1 Եվրոյի համար 420.06 ՀՀ դրամ և 542.61 ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով:

Վերադասակարգումներ

Որոշակի վերադասակարգումներ են կատարվել նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ընթացիկ տարում օգտագործված դասակարգմանը համապատասխանելու համար: Բացատրական ծանոթագրությունները, համապատասխանաբար, փոփոխվել են: Այս վերադասակարգումները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել նախկինում ներկայացված զուտ շահույթի կամ սեփական կապիտալի վրա:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որոշ գումարներ վերադասակարգվել են:

	<i>Նախկինում ներկայացված</i>	<i>Վերադասա- կարգում</i>	<i>Վերադասա- կարգված</i>
Վարկեր բանկերից	8,776,965	(1,475,474)	7,301,491
Այլ փոխառու միջոցներ	26,156,702	1,467,292	27,623,994
Այլ պարտավորություններ	538,205	8,182	546,387
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	1,247,301	(1,247,301)	–
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	439,880	1,247,301	1,687,181

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում որոշ գումարներ վերադասակարգվել են:

	<i>Նախկինում ներկայացված</i>	<i>Վերադասա- կարգում</i>	<i>Վերադասա- կարգված</i>
Այլ գործառնական ծախսեր	(811,588)	297,308	(514,280)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	–	(297,308)	(297,308)

Ինչպես նաև, Բանկը փոխել է ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում որոշակի ենթագումարների կազմը՝ հանգեցնելով համադրելի տեղեկատվության վերադասակարգման:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

Վերադասակարգումներ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որոշ գումարներ վերադասակարգվել են:

	Նախկինում ներկայացված	Վերադասա- կարգում	Վերադասա- կարգված
Մուտքեր բանկերից	42,219,867	(18,893,743)	23,326,124
Բանկերից ստացված վարկերի մարում	(41,433,600)	23,067,002	(18,366,598)
Մուտքեր այլ փոխառու միջոցներից	24,186,354	18,893,743	43,080,097
Այլ փոխառու միջոցների մարում	(18,544,079)	(23,067,002)	(41,611,081)

Այս վերադասակարգումները ազդեցություն չեն ունեցել գործառնական, ներդրումային և ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի ընդհանուր գումարների վրա:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

ա) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

«Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)

Փոփոխությունները փոխարինում են ՀՀՄՍԽ-ի Հայեցակարգային հիմունքների նախորդ տարբերակի հղմանը՝ միաժամանակ հղում կատարելով 2018 թվականի մարտին թողարկված ներկա տարբերակին՝ առանց դրա պահանջները Էականորեն փոփոխելու:

Փոփոխությունները բացառություն են ավելացնում ՖՀՄՍ 3 Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ ստանդարտում սահմանված ճանաչման սկզբունքին՝ խուսափելու համար «երկրորդ օրվա» հավանական շահույթի կամ վնասի խնդրից, որը բխում է այն պարտավորություններից և պայմանական պարտավորություններից, որոնք կներառվեն ՀՀՄՍ 37 Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ կամ ՖՀՄՍԿ 21 Պարտադիր վճարներ ստանդարտների շրջանակներում, եթե առաջնային առանձին: Բացառությունը պահանջում է, որ կազմակերպությունները կիրառեն ՀՀՄՍ 37-ում կամ ՖՀՄՍԿ 21-ում սահմանված չափանիշները, համապատասխանաբար, Հայեցակարգային հիմունքների փոխարեն՝ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ պարտավորության առկայությունը որոշելու նպատակով:

Փոփոխությունները նաև նոր պարբերություն են ավելացնում ՖՀՄՍ 3-ում պարզաբանելու, որ պայմանական ակտիվները չեն համապատասխանում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ճանաչման պայմանին:

Անցումային դրույթների համաձայն՝ Բանկը կիրառում է փոփոխությունները առաջընթաց սկզբունքով, այսինքն՝ այն ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների նկատմամբ, որոնք առաջանում են տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից հետո, երբ առաջին անգամ կիրառվում են փոփոխությունները (նախնական կիրառման ամսաթիվ):

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ ժամանակաշրջանի ընթացքում այս փոփոխությունների շրջանակներում չեն առաջացել պայմանական ակտիվներ կամ պայմանական պարտավորություններ:

Հիմնական միջոցներ – մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը – ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

Այս փոփոխությունը չի թույլատրում կազմակերպություններին հիմնական միջոցների արժեքից նվազեցնել ակտիվը համապատասխան վայր և վիճակի բերելու ընթացքում, որն անհրաժեշտ է ղեկավարության կողմից նախանշված նպատակով այն գործարկելու համար, արտադրված միավորների վաճառքից ստացված մուտքերը: Փոխարենը, կազմակերպությունը ճանաչում է տվյալ միավորների վաճառքից մուտքերը և տվյալ միավորների արտադրման նպատակով ծախսումները շահույթում կամ վնասում:

Անցումային դրույթների համաձայն՝ Բանկը կիրառում է այս փոփոխությունները հետընթաց միայն հիմնական միջոցների այն միավորների նկատմամբ, որոնք մատչելի են օգտագործման համար ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը (սկզբնական կիրառման ամսաթիվ):

Այս փոփոխությունները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել, քանի որ չի իրականացվել հիմնական միջոցներով արտադրված այդպիսի միավորների վաճառք, որոնք մատչելի են եղել ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

ա) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ - Ֆինանսական պարտավորությունների ապահովման համար «10 տոկոս» թեստում ներառվող վճարներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ Էուլայան տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն փոխառուի և փոխատուի միջև վճարված կամ ստացված վճարները, այդ թվում՝ կամ փոխառուի, կամ փոխատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները: Համանման փոփոխությունն չի առաջարկվում ՀՀՄՍ 39 *Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչում և չափում* ստանդարտի համար:

Անցումային դրույթների համաձայն՝ Բանկը փոփոխությունը կիրառում է այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար (սկզբնական կիրառման ամսաթիվ): Այս փոփոխությունները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունն չեն ունեցել, քանի որ տվյալ ժամանակաշրջանում Բանկի ֆինանսական գործիքներում Էական փոփոխություններ չեն կատարվել:

Անբարենպաստ պայմանագրեր - Պայմանագրի կատարման ծախսեր – ՀՀՄՍ 37-ում փոփոխություններ

Պայմանագիրը համարվում է անբարենպաստ, եթե այդ պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները կատարելու ակտուսափելի ծախսերը (այսինքն, այն ծախսերը, որոնք մասով Բանկը չի կարող խուսափել, քանի որ պայմանագիրն առկա է) գերազանցում են դրա շրջանակներում ակնկալվող տնտեսական օգուտները: Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ պայմանագրի անբարենպաստ կամ վնասաբեր լինելը գնահատելիս, կազմակերպությունը պետք է ներառի այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն առնչվում են ապրանքների կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրին, ներառյալ ինչպես լրացուցիչ ծախսերը (օրինակ՝ ուղղակի աշխատանքի և նյութերի ծախսերը), այնպես էլ պայմանագրային գործունեության հետ անմիջականորեն կապված ծախսերի բաշխումը (օրինակ՝ պայմանագրի կատարման համար օգտագործվող սարքավորումների մաշվածությունը և պայմանագրի կառավարման և վերահսկողության ծախսերը): Ընդհանուր և վարչական ծախսերը ուղղակիորեն չեն առնչվում պայմանագրին և չեն ներառվում այդ ծախսերում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ ծախսերը հստակորեն գանձվում են պայմանագրի մյուս կողմից:

Այս փոփոխությունները որևէ Էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի վրա:

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Արտարժույթային գործարքների վերագնահատումից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես արտարժույթի վերագնահատման տարբերություններից օգուտ/(վնաս):

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները, թղթակցային հաշիվները այլ բանկերում (տուտորո հաշիվներ) և ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները, ներառյալ ՀՀ դրամով պարտադիր պահուստները՝ զերծ պայմանագրային սահմանափակումներից:

Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ▶ ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ▶ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3(բ)(ii) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ▶ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- ▶ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկը ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական ակտիվներ

i. Ղասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ղասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ▶ ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ▶ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացվում են ստորև՝

Բանկի՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, հաճախորդներին տրված վարկերը և պահանջները բանկերի նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

- ▶ պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ▶ ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- ▶ բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ▶ ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- ▶ նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժամ:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը:

- ▶ Պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- ▶ Լծակավորման հատկանիշը,
- ▶ Վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- ▶ Պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններին), և
- ▶ Հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող

- ▶ ֆինանսական գործիքը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ▶ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Այսպես, ճանաչվում կուտակային օգուտը կամ վնասը, որոնք նախկինում ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից դասակարգվում են շահույթ կամ վնաս:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների ԱՎԿ-ները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, որը մնում է իրական արժեքով: Փոխարենը, գումարը, որը հավասար է այն պահուստին, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում որպես կուտակված արժեքի մասնաճանաչում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո վերադասակարգվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Առևտրային նպատակով չչափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ընտրվածները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այնպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (կամ, ֆինանսական ակտիվի մասը կամ համանման ֆինանսական ակտիվների խմբի մասը), երբ՝

- ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, սակայն պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց Էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև
- Բանկը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցվել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Բանկը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում իրականացվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել Բանկից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Բանկի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն Էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր»: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների կազմում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և Բանկը մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- բնականոն գործունեության ընթացքում,
- պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- ▶ վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ, և
- ▶ մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկը իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը՝ դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ▶ ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- ▶ գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ▶ ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է «միայն մայր գումարի և դրա գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ» չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ (շարունակություն)

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա, որպես կանոն, փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկը իրականացնում է նաև որակական գնահատում, որպեսզի գնահատի փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկը իրականացնում է փոփոխության՝ նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ▶ ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- ▶ գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ▶ փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ▶ ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերը (ներառյալ վճարվող և ստացվող այլ վճարների զուտ գումարները) սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջեխ ներկա արժեքը նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքից:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «Վարկային կորուստների գծով ծախս» հոդվածում՝ ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձմանը վերաբերող Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերը, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտքային արժեթղթերը:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Արժեքը ներառում է գնման գինը՝ ներառյալ ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և ուղղակիորեն վերագրելի այլ ծախսերը, ինչպես նաև այն բոլոր ծախսերը, որոնք կատարվել են ակտիվները աշխատանքային վիճակի և դրանց նպատակային օգտագործման համար անհրաժեշտ վայր հասցնելու համար: Շահագործման և նախաարտադրության ծախսերը ներառված չեն հիմնական միջոցների արժեքի մեջ:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցների գծով հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ հիմնական միջոցի տարրի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կազմակերպություն կհոսեն սպասվածից ավելի մեծ գումարով: Վերանորոգումը և սպասարկումը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Ակտիվների մաշվածության գումարը պետք է բաշխվի պարբերական հիմունքներով դրա օգտակար ծառայության ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 20 տարի
- համակարգիչներ և հաղորդակցության սարքավորումներ 1-8 տարի
- փոխադրամիջոցներ 8 տարի
- տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ 8 տարի

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի և լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական ակտիվի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

Ներքին ձևավորված ոչ նյութական ակտիվները, բացառությամբ կապիտալիզացված զարգացման ծախսերի, չեն կապիտալացվում, և դրանց հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որում կատարվել են ծախսերը:

Հետազոտության և մշակման ծախսեր

Հետազոտության ծախսերը ծախսագրվում են՝ դրանց կատարման պահին: Առանձին ծրագրի մշակման ծախսերը ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվ, երբ Բանկը կարող է ցուցադրել.

- ▶ Ոչ նյութական ակտիվն այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ ակտիվը հասանելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար,
- ▶ Ակտիվն ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու իր կարողությունն ու մտադրությունը,
- ▶ Այն, թե ինչպես է ակտիվը առաջացնելու ապագա տնտեսական օգուտներ,
- ▶ Ռեսուրսների առկայությունը՝ ակտիվն ավարտելու համար,
- ▶ Մշակման ընթացքում կատարվող ծախսերը արժանահավատորեն չափելու ունակությունը:

Մշակման ծախսերը որպես ակտիվ սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ակտիվների ամորտիզացիան սկսվում է, երբ մշակումն ավարտված է, և ակտիվը հասանելի է օգտագործման համար: Այն ամորտիզացվում է ապագա ակնկալվող օգուտի ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է բռնագանձված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին բռնագանձված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանձում ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած համապատասխան վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բռնագանձված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են՝ չափանիշները բավարարելու դեպքում: Բռնագանձված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են Լոնդոնի մետաղների բորսայի գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Հայտանիշի առկայության դեպքում կամ ակտիվի արժեզրկման գծով տարեկան թեստավորման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն Եական է, պահուստները որոշվում են՝ գեղչելով անկախվող ապագա դրամական հոսքերը գեղչման՝ մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկը բնականոն գործունեության ընթացքում արժուպային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործիքներից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժուպային գործառնություններից գուտ շահույթ/(վնաս)՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ հիմնական պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Ներկառուցված ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկային վարկանշից կամ ինդեքսից կամ այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ՝ ըստ պայմանագրի փոխանցելի ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում ներկառուցված ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

Պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական «հիմնական» պայմանագրերի մեջ ներկառուցված ածանցյալ

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն «հիմնական» պայմանագրի հետ, և «հիմնական» պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող: Ներկառուցված ածանցյալ գործիքները, որոնք առանձնացվել են «հիմնական»-ից, հաշվառվում են առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները՝ զտած հարկերի ազդեցությամբ, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Եուրոյան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունները ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ ապագայում կստացվի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվի ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ ապագայում կստացվի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր, որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Դեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից՝ հիմք ընդունելով ՖՀՄՍ հաշվետվությունների արդյունքները: Բանկի եկամտի և ակտիվների մեծ մասը գտնվում է Հայաստանում: 2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Բանկի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկը օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, ինչը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- ▶ հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- ▶ վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- ▶ գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- ▶ գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների՝ Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է առանձին:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների գծով: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև նկարագրված են հրապարակված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ժամանակ դեռևս ուժի մեջ չեն եղել: Բանկը պատրաստվում է կիրառելիության դեպքում ընդունել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, երբ դրանք ուժի մեջ մտնեն:

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր

2017թ. Մայիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 17 “Ապահովագրության պայմանագրեր”, համապարփակ հաշվապահական հաշվառման նոր ստանդարտը, որը նախատեսված է ապահովագրական պայմանագրերի համար՝ ներառելով ճանաչումը, չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը: Ուժի մեջ մտնելուց հետո, ՖՀՄՍ 17-ը կփոխարինի ՖՀՄՍ 4 “Ապահովագրության պայմանագրեր” ստանդարտին, որը թողարկվել է 2005թ.: ՖՀՄՍ 17-ը կիրառելի է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակներին (ներառյալ՝ կյանքի ապահովագրություն, ոչ կյանքի ապահովագրություն, ուղղակի ապահովագրություն և վերաապահովագրություն), անկախ ապահովագրություն տրամադրող կազմակերպության տեսակից, ինչպես նաև կիրառելի է որոշակի երաշխիքների և հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով ֆինանսական գործիքների դեպքում: Կիրառելի կլինեն որոշ բացառություններ: ՖՀՄՍ 17-ը սահմանում է հաշվապահական հաշվառման նոր պահանջներ ապահովագրական հատկանիշներով բանկային պրոդուկտների նկատմամբ, իսկ այդ պահանջները կարող են ազդել որոշելու վրա, թե որ գործիքները կամ դրանց բաղադրիչները կներառվեն ՖՀՄՍ 9-ի կամ ՖՀՄՍ 17-ի շրջանակներում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Կրեդիտ քարտեր և համանման պրոդուկտներ, որոնք ապահովագրական ծածկույթ են ապահովում. թողարկողներից շատերը կարող են շարունակել կիրառել առկա հաշվապահական մոտեցումը՝ որպես ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական գործիք: ՖՀՄՍ 17-ը իր շրջանակից բացառում է կրեդիտ քարտերի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրերը, որոնք տրամադրում են կրեդիտային կամ վճարային պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս չի արտացոլում առանձին հաճախորդի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը:

Երբ ապահովագրական ծածկույթը տրամադրվում է որպես կրեդիտ քարտի պայմանագրային պայմանների մաս, թողարկողը պարտավոր է՝

- Առանձնացնել ապահովագրության ծածկույթը և դրա նկատմամբ կիրառել ՖՀՄՍ 17,
- Այլ բաղադրիչների նկատմամբ գործադրել այլ կիրառելի ստանդարտներ (օրինակ՝ ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15 - Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերից կամ ՀՀՄՍ 37 - Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ):

Վարկային պայմանագրերը, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, բայց ապահովագրական իրադարձությունների փոխհատուցումը սահմանափակում են այն չափով, որն այնպես պահանջվում է ապահովագրի՝ պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունը մարելու համար - այդպիսի վարկերի թողարկողները, օրինակ՝ մահվամբ կասեցվող վարկերը, ունեն տարբերակ կիրառելու ՖՀՄՍ 9-ը կամ ՖՀՄՍ 17-ը: Ընտրությունը կատարվում է պորտֆելի մակարդակով և համարվում է անփոփոխ:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ պահանջելով համեմատական տվյալներ: Վաղ կիրառումը թույլատրելի է այն պայմանով, որ կազմակերպությունը նաև կիրառում է ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 15, ՖՀՄՍ 17 առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվին կամ դրանից առաջ:

Ներկայումս Բանկը գտնվում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 17-ի ընդունման ազդեցության գնահատման փուլում:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8 ստանդարտում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍԻՆ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 8-ում, որտեղ ներկայացված է «հաշվապահական հաշվառման գնահատումների» սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունը: Ինչպես նաև, դրանք պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է:

Ակնկալվում է, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍԻՆ-ն հրապարակել է փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում («Եականության մասին դատողությունների կիրառում»), որտեղ ներկայացված են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով «նշանակալի» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը «Եական» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության հայեցակարգը՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

բ) Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Զանի որ Գործնական Ցուցումներ 2-ի փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության Էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույց, այս փոփոխությունների համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:

Բանկը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը՝ որոշելու, թե ինչ ազդեցություն կունենան դրանք Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վրա:

Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

2021 թվականի մայիսին Խորհուրդը հրապարակել է ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները, որոնք ներառում են ՀՀՄՍ 12-ի համաձայն սկզբնական ճանաչման բացառությունների շրջանակը, այն այլևս չի կիրառվում այն գործարքների մասով, որոնք հանգեցնում են հավասար հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների:

Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն այն գործարքների համար, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո: Ինչպես նաև, ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում պետք է ճանաչվեն նաև հետաձգված հարկային ակտիվը (եթե առկա է բավարար հարկվող շահույթ) և հետաձգված հարկային պարտավորությունը՝ վարձակալության և ապագործարկման պարտավորությունների հետ կապված բոլոր նվազեցվող և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Բանկը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը:

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

ՀՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են ունենում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները՝ հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք խելամուտ են համարվում տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Երբ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք արտացոլված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, չեն կարող ստացվել ակտիվ շուկաներից, դրանք որոշվում են գնահատման տարբեր մեթոդների կիրառմամբ, որոնք ներառում են գնահատման մոդելների օգտագործումը: Այս մոդելների ելակետային տվյալները վերցվում են դիտարկելի շուկաներից, հնարավորության դեպքում, բայց անհնարինության դեպքում, իրական արժեքները սահմանելու համար պահանջվում է գնահատում: Դատողությունները և գնահատումները ներառում են իրացվելիության և մոդելային մուտքերի նկատառումներ: Իրական արժեքի որոշման վերաբերյալ լրացուցիչ մանրամասների համար տես Ծան. 27:

Հաճախորդների տրված վարկերի արժեզրկումից կորուստներ

ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բացի այդ, խոշոր բիզնեսի խափանումները կարող են առաջացնել իրացվելիության խնդիրներ որոշ կազմակերպությունների և սպառողների համար:

Բանկի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ (տես Ծան. 26): ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Կիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների սեզոնականությունը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկված պահուստների գումարը կազմել է 2,729,952 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 3,812,656 հազար ՀՀ դրամ): Մանրամասները ներկայացված են Ծան. 9-ում:

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են.

	2022	2021
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,266,322	1,499,695
Ընթացիկ հաշիվներ այլ բանկերում	665,675	914,243
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները (չսահմանափակված մաս, տես Ծան. 6)	249,266	-
Արժեզրկում	(1,119)	(1,394)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,180,144	2,412,544

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 85,268 հազար ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ զրո):

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի (2021: 4%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2021: 18%):

Բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 6%-ը (2021՝ 8%) պահել ՀՀ ԿԲ-ում որպես ՀՀ դրամով դեպոզիտային միջոցներ և 12%-ը (2021՝ 10%)՝ արտարժույթով:

Ավելին, բանկերի՝ արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրման հնարավորությունը սահմանափակված է: Հետևաբար, Բանկը արտարժույթով պահուստավորված միջոցները դասակարգում է որպես «Պահանջներ բանկերի նկատմամբ» (Ծանոթագրություն 6):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ վերագրված են փուլ 1-ին: ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունը տարվա ընթացքում հետևյալն է.

	2022	2021
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,394	1,034
ԱՎԿ փոփոխություններ	(275)	360
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,119	1,394

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ՀՀ ԿԲ-ում արտարժույթով պարտադիր պահուստներ (Ծան. 5)	110,377	-
Արժեզրկում	(58)	-
	<u>110,319</u>	<u>-</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստները ներառում են արտարժույթով պահուստները՝ 110,377 հազար ՀՀ դրամի չափով (2021թ.՝ զրո) (տես Ծանոթագրություն 5):

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ամբողջությամբ վերագրված են փուլ 1-ին: ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունը տարվա ընթացքում հետևյալն է՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
ԱՎԿ փոփոխություններ	58	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>58</u>	<u>-</u>

Բանկերի նկատմամբ պահանջների որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

7. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկն ածանցյալ ֆինանսական գործիքներն օգտագործում է առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական և անվանական արժեքները.

	<u>2022թ.</u>		<u>2021թ.</u>	
	<u>Անվանական արժեք</u>	<u>Իրական արժեք</u>	<u>Անվանական արժեք</u>	<u>Իրական արժեք</u>
Ակտիվներ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Ֆորվարդներ և սվոփեր - ՀՀ	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ				
Ֆորվարդներ և սվոփեր - ՀՀ	1,967,850	2,549	-	-
	<u>1,967,850</u>	<u>2,549</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Ներդրումային արժեթղթեր

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումային արժեթղթերը ներառում են՝

	2022	2021
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,551,296	5,116,897
	4,551,296	5,116,897

Պարտքային գործիքների վարկային որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ԱՎԿ-ների փոփոխությունները հետևյալն են՝

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
Իրական արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,116,897	5,116,897
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	463,460	463,460
Մարված ակտիվներ	(491,613)	(491,613)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(537,448)	(537,448)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,551,296	4,551,296

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	65,610	65,610
ԱՎԿ փոփոխություն	(13,527)	(13,527)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	52,083	52,083

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
Իրական արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,519,123	5,519,123
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	466,878	466,878
Մարված ակտիվներ	(491,700)	(491,700)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(377,404)	(377,404)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,116,897	5,116,897

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	18,595	18,595
ԱՎԿ փոփոխություն	47,015	47,015
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,610	65,610

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2022	2021
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	48,608,346	48,219,682
Հիփոթեքային վարկեր	7,426,959	5,460,079
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,593,618	1,377,181
Կորպորատիվ վարկեր	1,512,019	1,074,644
Հաճախորդների տրված համախառն վարկեր	59,140,942	56,131,586
Արժեզրկման պահուստ	(2,729,952)	(3,812,656)
Հաճախորդների տրված զուտ վարկեր ամորտիզացված արժեքով	56,410,990	52,318,930

Բանկի գործունեությունը հիմնականում ուղղված է ֆիզիկական անձանց ոսկու գրավադրմամբ վարկեր տրամադրելուն:

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը տարվա ընթացքում հետևյալն է՝

Հաճախորդների տրված վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,413,792	15,171,928	12,545,866	56,131,586
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	45,339,913	-	-	45,339,913
Մարված ակտիվներ	(19,686,226)	(10,962,536)	(8,984,429)	(39,633,191)
Տեղափոխում փուլ 1	604,731	(604,731)	-	-
Տեղափոխում փուլ 2	(15,211,044)	18,226,528	(3,015,484)	-
Տեղափոխում փուլ 3	(4,598,071)	(3,190,488)	7,788,559	-
Վերականգնումներ	-	-	207,884	207,884
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(2,038,650)	(2,038,650)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(626,595)	(154,045)	(85,960)	(866,600)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	34,236,500	18,486,656	6,417,786	59,140,942

Հաճախորդների տրված վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	361,934	1,077,529	2,373,193	3,812,656
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	453,399	-	-	453,399
Մարված ակտիվներ	(251,526)	(745,093)	(831,767)	(1,828,386)
Տեղափոխում փուլ 1	42,949	(42,949)	-	-
Տեղափոխում փուլ 2	(193,758)	764,171	(570,413)	-
Տեղափոխում փուլ 3	(58,570)	(386,803)	445,373	-
Մոդելների, ելակետային տվյալների փոփոխություն և այլ շարժեր	(123,503)	176,381	1,970,958	2,023,836
Չեղչի ամորտիզացիա	-	-	66,569	66,569
Վերականգնումներ	-	-	207,884	207,884
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(2,038,650)	(2,038,650)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	18,870	7,544	6,230	32,644
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	249,795	850,780	1,629,377	2,729,952

2022 թվականին Բանկը փոփոխել է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար համախառն հաշվեկշռային արժեքի և ԱՎԿ պահուստի տեղաշարժերի ներկայացումը, որպեսզի համապատասխանի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ներկայացմանը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը տարվա ընթացքում հետևյալն է՝

Հաճախորդների տրված վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	49,125,297	-	-	49,125,297
Մարված ակտիվներ	(25,149,213)	(7,153,150)	(9,279,784)	(41,582,147)
Տեղափոխում փուլ 1	232,533	(231,861)	(672)	-
Տեղափոխում փուլ 2	(13,331,411)	14,138,392	(806,981)	-
Տեղափոխում փուլ 3	(9,710,256)	(1,052,854)	10,763,110	-
Վերականգնումներ	-	-	340,072	340,072
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(1,045,226)	(1,045,226)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(331,213)	(48,039)	(37,447)	(416,699)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,413,792	15,171,928	12,545,866	56,131,586

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդների տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

<i>Հաճախորդների տրված վարկեր</i>	<i>Փուլ 1</i>	<i>Փուլ 2</i>	<i>Փուլ 3</i>	<i>Ընդամենը</i>
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	217,737	358,034	1,524,332	2,100,103
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	586,306	-	-	586,306
Մարված ակտիվներ	(198,561)	(269,036)	(1,121,518)	(1,589,115)
Տեղափոխում փուլ 1	23,937	(23,937)	-	-
Տեղափոխում փուլ 2	(171,895)	277,847	(105,952)	-
Տեղափոխում փուլ 3	(128,354)	(52,993)	181,347	-
Մոդելների, ելակետային տվյալների փոփոխություն և այլ շարժեր	32,764	787,614	2,600,138	3,420,516
Դուրս գրված գումարներ	-	-	340,072	340,072
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	-	-	(1,045,226)	(1,045,226)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	361,934	1,077,529	2,373,193	3,812,656

Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ

Դրահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Բանկի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Գրավի հիմնական տեսակներն են՝

- ▶ Ոսկի և թանկարժեք մետաղներ,
- ▶ Անշարժ գույք

Դեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին և պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է գրավի ընթացիկ իրական արժեքների և արժեզրկված ակտիվների (փուլ 3) վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքների վերլուծությունը՝

	<i>Վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը</i>		<i>Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը</i>				<i>Չուտ ենթարկվածություն</i>	<i>Համապատասխան ԱՎԿ</i>
	<i>Անշարժ գույք</i>	<i>Ոսկի</i>	<i>Այլ</i>	<i>Ավելցուկ գրավ</i>	<i>Ընդամենը գրավ</i>			
2022թ. դեկտեմբերի 31								
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	6,159,631	-	5,520,399	-	(180,323)	5,340,076	819,555	1,510,010
Հիփոթեքային վարկեր	221,413	337,840	-	-	(166,555)	171,285	50,128	94,600
Այլ կորպորատիվ վարկեր	4,482	8,000	-	-	(3,634)	4,366	116	2,088
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	32,260	4,000	-	7,479	(3,795)	7,684	24,576	22,679
	6,417,786	349,840	5,520,399	7,479	(354,307)	5,523,411	894,375	1,629,377
2021թ. դեկտեմբերի 31								
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	12,325,573	-	13,470,596	-	(1,821,593)	11,649,003	676,570	2,294,014
Հիփոթեքային վարկեր	146,256	311,942	-	-	(176,092)	135,850	10,406	36,992
Այլ կորպորատիվ վարկեր	47,030	32,000	-	-	(1,573)	30,427	16,603	29,445
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	27,007	14,469	-	15,993	(10,712)	19,750	7,257	12,742
	12,545,866	358,411	13,470,596	15,993	(2,009,970)	11,835,030	710,836	2,373,193

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**Գրավադրված ակտիվներ**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված 3,290,742 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1,844,684 հազար ՀՀ դրամ) համախառն արժեքով վարկեր հանդիսանում են գրավ այլ փոխառու միջոցների համար (տես Ծանոթագրություն 18):

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի երրորդ կողմ հանդիսացող կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի էական համակենտրոնացում:

Վարկերը տրամադրվել են հետևյալ հաճախորդներին՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Անհատներ	57,618,831	55,056,707
Մասնավոր ընկերություններ	1,522,111	613,949
Ֆինանսական հաստատություններ	-	460,930
Հաճախորդների տրված համախառն վարկեր	59,140,942	56,131,586
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստ	(2,729,952)	(3,812,656)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,410,990	52,318,930

Վարկերը հիմնականում տրամադրվում են ՀՀ հաճախորդներին՝ տնտեսության հետևյալ ոլորտներում գործող.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Անհատներ	57,618,831	55,056,707
Առևտրային ընկերություններ	874,689	285,459
Ծառայությունների ոլորտ	350,459	520,720
Գյուղատնտեսություն և սննդի մշակում	116,221	191,564
Արտադրություն	131,628	59,774
Շինարարություն	34,887	3,096
Այլ	14,227	14,266
Հաճախորդներին տրված համախառն ակտիվներ	59,140,942	56,131,586
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստ	(2,729,952)	(3,812,656)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,410,990	52,318,930

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժը հետևյալն է՝

	Հող և շենքեր	Վարձա- կալված գույքի բարելա- վում	Համակար- գիչներ և հաղորդակ ցույթյան սարքավոր ումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսա- կան գույք	Հիմնա- կան միջոց- ներ	Օգտա- գործման իրավուն- քի ձևով ակտիվ- ներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	93,671	370,550	168,167	398,151	1,160,669	1,601,372	2,762,041
Ավելացում	-	104,038	234,548	-	407,739	746,325	636,295	1,382,620
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(12,799)	-	(2,468)	(15,267)	-	(15,267)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	197,709	592,299	168,167	803,422	1,891,727	2,237,667	4,129,394
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,108	27,162	324,310	150,966	179,243	720,789	354,071	1,074,860
Մաշվածության ծախս	6,556	6,735	81,392	3,356	58,993	157,032	222,548	379,580
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(12,646)	-	(2,469)	(15,115)	-	(15,115)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	45,664	33,897	393,056	154,322	235,767	862,706	576,619	1,439,325
Չուտ հաշվեկշռային արժեք								
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	84,466	163,812	199,243	13,845	567,655	1,029,021	1,661,048	2,690,069
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ								
	Հող և շենքեր	Վարձա- կալված գույքի բարելա- վում	Համակար- գիչներ և հաղորդակ ցույթյան սարքավոր ումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսա- կան գույք	Հիմնա- կան միջոց- ներ	Օգտա- գործման իրավուն- քի ձևով ակտիվ- ներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	91,223	329,981	168,167	298,319	1,017,820	1,162,883	2,180,703
Ավելացում	-	3,147	40,569	-	101,699	145,415	438,489	583,904
Օտարում և դուրսգրում	-	(699)	-	-	(1,867)	(2,566)	-	(2,566)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	93,671	370,550	168,167	398,151	1,160,669	1,601,372	2,762,041
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,588	22,385	264,697	144,033	143,415	607,118	188,947	796,065
Մաշվածության ծախս	6,520	5,090	59,613	6,933	36,994	115,150	165,124	280,274
Օտարում և դուրսգրում	-	(313)	-	-	(1,166)	(1,479)	-	(1,479)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,108	27,162	324,310	150,966	179,243	720,789	354,071	1,074,860
Չուտ հաշվեկշռային արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	91,022	66,509	46,240	17,201	218,908	439,880	1,247,301	1,687,181

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառում են միայն շենքեր:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 557,143 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 506,381 հազար ՀՀ դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված տեղադրման փուլում գտնվող ակտիվները կազմում են 148,156 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 53,507 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվների շարժը հետևյալն է՝

	<i>Արտոնագրեր</i>	<i>Համակարգ- չային ծրագրեր</i>	<i>Մշակման ծախսեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,679	12,230	-	67,909
Ավելացումներ	60,655	353,613	205,436	619,704
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	116,334	365,843	205,436	687,613
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,210	9,165	-	36,375
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	26,068	11,700	-	37,768
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	53,278	20,865	-	74,143
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,469	3,065	-	31,534
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,056	344,978	205,436	613,470

	<i>Արտոնագրեր</i>	<i>Համակարգչա- յին ծրագրեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք			
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	49,290	11,965	61,255
Ավելացումներ	21,238	265	21,503
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(14,849)	-	(14,849)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	55,679	12,230	67,909
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում			
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,525	7,665	34,190
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	15,534	1,500	17,034
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(14,849)	-	(14,849)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,210	9,165	36,375
Չուտ հաշվեկշռային արժեք			
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,765	4,300	27,065
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,469	3,065	31,534

Մշակման ծախսերը ներառում են Բանկի կողմից մշակված մոբայլ բանկինգ հավելվածին և օնլայն բանկային համակարգին առնչվող ծախսերը, որոնք դեռ հասանելի չեն օգտագործման համար:

12. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից՝

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	1,478,479	-
Նախորդ ժամանակաշրջանում պակաս ներկայացված գումար	58,239	11,349
Հետաձգված հարկային (փոխհատուցում) /ծախս՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(319,669)	1,000,882
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,217,049	1,012,231

2022 թվականի համար ընթացիկ շահութահարկի և հետաձգված հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ.՝ 18%):

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Հարկում (շարունակություն)

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի վրա հիմնված շահութահարկի գծով ծախսի համադրումը փաստացի ծախսի հետ հետևյալն է.

	2022	2021
Շահույթ նախքան հարկումը	7,123,785	5,812,386
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	1,282,281	1,046,229
Չվազեցվող ծախսեր	19,557	-
Հարկերից ազատված եկամուտ	(109,438)	(45,347)
Նախորդ ժամանակաշրջանում պակաս ներկայացված գումար	58,239	11,349
Հետագա ժամանակաշրջաններ տեղափոխված օգտագործված հարկային վնասներ, որոնք նախկինում չեն ճանաչվել	(33,590)	-
Շահութահարկի գծով ծախս	1,217,049	1,012,231

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև՝

	<i>Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում</i>			<i>Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում</i>			
	2021թ. հունվարի 1	<i>Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում</i>	<i>Այլ համապարփակ եկամտի կազմում</i>	2021թ. դեկտեմբերի 31	<i>Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում</i>	<i>Այլ համապարփակ եկամտի կազմում</i>	2022 թ. դեկտեմբերի 31
Հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)							
Ներդրումային արժեթղթեր	17,696	-	59,470	77,166	4,824	99,176	181,166
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	(37)	-	(37)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,800,938)	(1,038,600)	-	(2,839,538)	286,309	-	(2,553,229)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(175,308)	(49,206)	-	(224,514)	(74,933)	-	(299,447)
Այլ ակտիվներ	(922)	(4,068)	-	(4,990)	(5,504)	-	(10,494)
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	-	-	6,776	-	6,776
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	203	-	203
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	185,641	56,422	-	242,063	79,645	-	321,708
Այլ պարտավորություններ	36,346	980	-	37,326	55,976	-	93,302
Հետագա ժամանակաշրջաններ տեղափոխված հարկային վնաս	-	33,590	-	33,590	(33,590)	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, զուտ	(1,737,485)	(1,000,882)	59,470	(2,678,897)	319,669	99,176	(2,260,052)

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Վարկային կորուստների գծով ծախս

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը՝ գրանցված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար.

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	275	-	-	275
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6	58	-	-	58
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	9	(78,370)	568,712	(1,139,191)	(648,849)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	8	13,527	-	-	13,527
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	2,166	-	-	2,166
Ֆինանսական երաշխիքներ	20	(30,184)	-	-	(30,184)
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախս		(92,528)	568,712	(1,139,191)	(663,007)

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը՝ գրանցված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար.

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	(360)	-	-	(360)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	9	(420,509)	(518,578)	(1,478,620)	(2,417,707)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	8	(47,015)	-	-	(47,015)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	(7,933)	-	-	(7,933)
Ընդամենը վարկային կորստի գծով ծախս		(475,817)	(518,578)	(1,478,620)	(2,473,015)

14. Այլ ակտիվներ

Այլ ակտիվները բաղկացած են հետևյալ հոդվածներից.

	2022	2021
Այլ դեբիտորական պարտքեր	185,446	143,042
Նվազեցում՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստ	(8,531)	(10,701)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	176,915	132,341
Կանխավճարներ	440,126	112,533
Բռնագանձված ակտիվներ	110,443	121,945
Հարկերի կանխավճարներ, բացառությամբ շահութահարկի	54,862	18,109
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	33,077	34,075
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	638,508	286,662
Ընդամենը այլ ակտիվներ	815,423	419,003

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,697	10,697
ԱՎԿ փոփոխություններ	(2,166)	(2,166)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,531	8,531

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,768	2,768
ԱՎԿ փոփոխություններ	7,933	7,933
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,701	10,701

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները ներառում են՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
Մանրածախ	176,428	-
Կորպորատիվ	87,806	-
Ժամկետային ավանդներ		
Մանրածախ	222,789	-
Կորպորատիվ	95,902	-
Ընդամենը	<u><u>582,925</u></u>	<u><u>-</u></u>

Հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հաշիվներ և ավանդներ հետևյալ հաճախորդների գծով՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Անհատներ	344,249	-
Ֆինանսական հաստատություններ	95,902	-
Այլ կազմակերպություններ	83,799	-
Աշխատակիցներ	54,968	-
Մասնավոր ընկերություններ	4,007	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	<u><u>582,925</u></u>	<u><u>-</u></u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 464,729 հազար ՀՀ դրամի (79.7%) ընթացիկ հաշիվները և ավանդները ներգրավված են Բանկի ամենամեծ տասը հաճախորդներից (2021թ.՝ զրո):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10% (2021թ.՝ զրո):

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է հետ վճարել ավանդները ավանդատուի պահանջով: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդը ավանդատուի պահանջով հետ է վերադարձվում միևնույն ժամկետի ավարտը, դրա մասով տոկոսը վճարվում է ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքի հիման վրա, եթե պայմանագրում այլ տոկոսադրույք նախատեսված չէ:

16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Վարկեր բանկերից	7,765,422	7,301,491
Ընդամենը	<u><u>7,765,422</u></u>	<u><u>7,301,491</u></u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ՀՀ 6 վեց առևտրային բանկերից վարկեր (2021թ.՝ 3 բանկ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են ՀՀ դրամով արտահայտված վարկեր 762,009 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (2021թ.՝ 1,333,184 հազար ՀՀ դրամ) և տարեկան 12.5% տոկոսադրույքով (2021թ.՝ 12.5%) և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված վարկեր 7,003,413 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (2021թ.՝ 5,968,307 հազար ՀՀ դրամ) և 6.5-8.0% տարեկան տոկոսադրույքով (2021թ.՝ 6.6-8.0%):

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված վարկերի մարման ժամկետները 2023-2024թթ. են:

17. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը ներառում են՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր՝ ԱՄՆ դոլարով	938,276	-
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր՝ ՀՀ դրամով	513,263	413,487
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	<u><u>1,451,539</u></u>	<u><u>413,487</u></u>

2022 թվականի երրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր՝ համապատասխանաբար, 500,000 հազար ՀՀ դրամ և 1,501 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքներով:

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (շարունակություն)

ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերն ունեն 11.5% տարեկան տոկոսադրույք, իսկ ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերը՝ 6.25 և 6.5% տարեկան տոկոսադրույք: Այս պարտատոմսերի մարման ժամկետներն են՝ 2023-2024թթ.:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են ՀՀ ֆոնդային բորսայում:

18. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները ներառում են՝

	2022	2021
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	2,660,114	1,467,292
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	535,696	187,340
Փոխառություններ առևտրային կազմակերպություններից	128,034	160,693
Փոխառություններ բաժնետերերից և այլ կապակցված կողմերից	-	25,797,989
Փոխառություններ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից	9,346	10,680
Այլ փոխառու միջոցներ	3,333,190	27,623,994

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այլ փոխառու միջոցներ վարկատուներից, որոնց մնացորդ գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի այլ փոխառու միջոցներ երեք վարկատուներից, որոնց մնացորդ գերազանցել է սեփական կապիտալի 10%-ը: Այդ մնացորդների համախառն արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 25,797,989 հազար ՀՀ դրամ:

Այլ փոխառու միջոցների շրջանակներում չկան պարտքային պարտադիր պայմաններ, որոնց Բանկը պարտավոր է բավարարել:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերը՝ 3,290,742 հազար ՀՀ դրամ համախառն արժեքով (2021թ.՝ 1,844,684 հազար ՀՀ դրամ), հանդիսանում են որպես գրավ վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպությունից ներգրավված ապահովված փոխառությունների դիմաց, որոնց հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 3,195,810 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1,654,632 հազար ՀՀ դրամ) (տես Ծանոթագրություն 9):

19. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև ներկայացվում է վարձակալության գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և շարժը ժամանակաշրջանի ընթացքում

	2022	2021
Հունվարի 1-ի դրությամբ	1,344,542	1,031,337
Ավելացումներ	636,295	438,489
Տոկոսի հաշվեգրում	156,362	111,186
Վճարումներ	(350,147)	(236,470)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,787,052	1,344,542

2022 թվականի ընթացքում Բանկի՝ վարձակալությունների գծով դրամական միջոցների ընդհամենը արտահոսքը կազմել է 381,471 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 259,451 հազար ՀՀ դրամ):

2022 թվականին Բանկի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների՝ ընդամենը ոչ դրամական միջոցներով ավելացումները կազմել են 636,295 հազար ՀՀ դրամ և վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումը՝ 636,295 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 438,489 հազար ՀՀ դրամ յուրաքանչյուր հոդվածի համար):

20. Այլ պարտավորություններ

	2022	2021
Կրեդիտորական պարտքեր	316,021	264,044
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցների նկատմամբ	498,440	210,054
Պահուստ երաշխիքների գծով	30,184	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	844,645	474,098
Շահութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	106,338	72,289
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	106,338	72,289
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	950,983	546,387

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Սեփական կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 30,100,000 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 7,000,000 հազար ՀՀ դրամ): Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,400,000 սովորական բաժնետոմսից (2021թ.՝ 1,400,000), որոնց յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 21,500 դրամ (2021թ.՝ 5,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

2022թ. հուլիսի 4-ին Բանկի բաժնետերերը հաստատել են բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը 23,100,000 հազար ՀՀ դրամով՝ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված կապիտալի նվազագույն չափի պահանջներին համապատասխանելու նպատակով: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումն իրականացվել է 1,900,000 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժինների կապիտալացման և բաժնետերերից 21,200,000 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով այլ փոխառու միջոցների՝ սեփական կապիտալի փոխարկման գործարքի միջոցով: Բաժնետիրական կապիտալի ավելացումն իրականացվել է առկա բաժնետոմսերի անվանական արժեքի՝ 5,000 դրամից 21,500 դրամի բարձրացմամբ:

Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի գծով վերազնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի գծով վերազնահատման պահուստը բաղկացած է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունից՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի չբաշխված շահույթի առավելագույն չափով:

2022թ. ապրիլի 5-ին կայացած բաժնետերերի ժողովին Բանկը հայտարարել է շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի գծով՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ 2,000,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով (1,429 ՀՀ դրամ մեկ բաժնետոմսի համար): 100,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով շահաբաժինները վճարվել են կանխիկ՝ 2022 թվականի ընթացքում, իսկ 1,900,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ կապիտալացվել՝ Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացման նպատակով:

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Գործառնական միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Ղատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է տնտեսական գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկում

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և ենթակա տարբերությունների տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տուկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Սակայն, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական վիճակի վրա ազդեցությունը կարող է եսկան լինել, եթե տվյալ մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները:

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները հետևյալն են՝

	2022	2021
Վարկերին առնչվող պարտավորություններ		
Ֆինանսական երաշխիքներ	754,600	1,142,735
Պայմանական պարտավորություններ	754,600	1,142,735

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Նոր երաշխիքներ	30,184	-	-	30,184
Ժամկետը սպառված երաշխիքներ	-	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 1	-	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 2	-	-	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	-	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ- ների վրա	-	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	-	-	-	-
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	-	-	-	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,184	-	-	30,184

23. Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

	2022	2021
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,991,619	12,802,909
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,633	321
	12,995,252	12,803,230
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Ներդրումային արժեթղթեր	463,467	466,797
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	13,458,719	13,270,027
Տոկոսային ծախս		
Այլ փոխառու միջոցներ	1,326,165	2,204,699
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	840,885	287,599
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	156,362	111,186
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	68,443	27,351
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26,780	298,549
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1,814	-
Այլ	1,346	8,695
Տոկոսային ծախս	2,421,795	2,938,079
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,036,924	10,331,948

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է՝

	2022	2021
Երաշխիքներ	19,929	7,213
Ապահովագրություն	2,815	1,059
Այլ	3,411	2,503
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	26,155	10,775
Հաշվարկային գործառնություններ	115,939	-
Դրամային գործառնություններ	10,838	12,170
Արժեթղթերի գծով գործառնություններ	8,041	-
Հաշիվների սպասարկման վճար	7,834	967
Վճարային քարտերի սպասարկման վճար	6,027	-
Դրամական փոխանցումներ	5,149	777
Այլ	2,813	3,199
Միջնորդավճարների գծով ծախս	156,641	17,113
Միջնորդավճարների գծով զուտ ծախս	(130,486)	(6,338)

25. Անձնակազմի և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են՝

	2022	2021
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	3,191,875	2,332,983
Պարտադիր կենսաթոշակային վճարումներ	155,842	95,699
Անձնակազմի ապահովագրություն	46,156	17,082
Անձնակազմի գծով ծախսեր	3,393,873	2,445,764

Այլ գործառնական ծախսեր

	2022	2021
Վերանորոգում և սպասարկում	129,061	48,104
Գրասենյակային ծախսեր	121,242	44,020
Մարքեթինգ և գովազդ	108,323	55,919
Անվտանգություն	100,730	77,734
Բարեգործություն	94,013	40,000
Մասնագիտական ծառայություններ	84,856	41,868
Չփոխհատուցվող հարկեր և տուրքեր, բացառությամբ շահութահարկի	42,821	34,387
Անդամավճարներ	38,141	3,088
Հաղորդակցություն	35,657	29,285
Ժամանց	32,711	10,754
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	31,577	91,265
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	31,324	22,981
Ներկայացուցչական ծախսեր	30,978	-
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	30,819	-
Գործուղման և համանման ծախսեր	21,052	8,437
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	16,000	-
Անձնակազմի վերապատրաստում	7,344	915
Այլ	54,257	5,523
Այլ գործառնական ծախսեր	1,010,906	514,280

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար Բանկը ճանաչել է 24,058 հազար դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ վարձակալությունից և 7,266 հազար դրամի չափով՝ փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունից (2021թ.՝ 18,050 հազար դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ վարձակալությունից և 4,931 հազար դրամի չափով՝ փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունից):

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Բանկի գործունեությանը բնորոշ են բազմազան ֆինանսական ռիսկեր, որոնց կառավարման համար Բանկը մշակում և ներդնում է ռիսկերի կառավարման մեխանիզմներ և ներքին վերահսկողության համակարգ: Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն իր հերթին ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկերը: Բանկի գործունեությանը բնորոշ է նաև գործառնական ռիսկը: Ռիսկերի կառավարումը ներառում է ռիսկերի հայտնաբերման, չափման և մոնիտորինգի շարունակական գործընթաց ռիսկերի սահմանաչափերի և ներքին վերահսկողության համակարգի շրջանակներում: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը վճռորոշ նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության մշտական մակարդակի պահպանման համար, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակներում առաջացող ռիսկերի համար:

Ռիսկերի կառավարման գործառնությունը ներառում է նաև բիզնես ռիսկերը, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրի, տեխնոլոգիաների և տնտեսական ոլորտների փոփոխությունները՝ դրանց հետ կապված տարբեր ստորաբաժանումների ներգրավմամբ:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման վերջնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն ռիսկերի կառավարման և մոնիտորինգի համար պատասխանատու են առանձին ստորաբաժանումներ:

Բանկի խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության համար:

Բանկի ղեկավարություն/գլխավոր գործադիր տնօրեն

Բանկի ղեկավարությունը/գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկողության համար:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման վարչությունը պատասխանատու է Խորհրդի կողմից հաստատված ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ներքո ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի մշակման և իրականացման համար, այդ ընթացակարգերի համաձայն ռիսկերի հայտնաբերման, գնահատման և շարունակական մոնիտորինգի համար, ներառյալ սահմանված կարգով համապատասխանության վերահսկումը ռիսկերի սահմանաչափերի նկատմամբ ինչպես նաև նոր գործընթացների և պրոդուկտների ռիսկերի գնահատման համար:

Հետևյալ բաժինը ևս ապահովում է ռիսկերի հաշվետվությունների ներկայացումը իրավասու կառավարման մարմիններին, Բանկի խորհրդին և ղեկավարությանը:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողով

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների կառավարման և պարտավորությունների ու ընդհանուր ֆինանսական կառուցվածքի կառավարման համար: Այն նաև պատասխանատու է ֆինանսավորման և իրացվելիության ռիսկերի համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ներածություն (շարունակություն)

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհրդին կից գործող ներքին աուդիտի հանձնաժողովին:

Ռիսկերի չափման և հաշվետվությունների համակարգ

Տարատեսակ ռիսկերի վերլուծության և գնահատման ժամանակ Բանկը կիրառում է վիճակագրական մոդելներ, զգայունության վերլուծություններ, վերլուծում ռիսկի տարբեր ցուցանիշների դինամիկան և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկում համապատասխան միջոցներ: Մոդելները հետագայում ստուգվում են վավերականության նպատակներով: Բանկը նաև կիրառում է վատագույն դեպքերի սցենարները, որոնք տեղի կունենան, երբ ծայրահեղ իրադարձությունները, որոնք քիչ հավանական են, իրականում տեղի կունենան:

Ռիսկերի մոնիտորինգը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է Բանկի կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այս սահմանները արտացոլում են Բանկի ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել՝ տնտեսության ընտրված հատվածների վրա լրացուցիչ շեշտադրումով: Բացի այդ, Բանկը դիտարկում է գնահատում և ռիսկերի կլանման կարողությունները և ռիսկերի ընդհանուր մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեության ուղղությունների համար:

Վարկային ռիսկի մասին տեղեկատվությունը, որը վերաբերում է բիզնեսի բոլոր ուղղություններին, վերլուծվում և մշակվում է ռիսկերը վաղաժամ վերլուծելու, վերահսկելու և հայտնաբերելու համար: Այս տեղեկատվությունը ներկայացվում է Բանկի ղեկավարությանը: Ներկայացված հաշվետվությունը ներառում է ընդհանուր վարկային ռիսկի ենթարկվածության վերլուծություն, վարկերի համակենտրոնացման սահմանաչափերի մոնիտորինգի արդյունքներ, GAP վերլուծություն, VaR գնահատում, իրացվելիության գործակիցներ, սթրես-թեստ վերլուծություն, ընդհանուր ռիսկի «ախորժակի» վերահսկում և ռիսկի պորտֆելի փոփոխություններ: Եռամսյակային կտրվածքով խորհրդին առնչվող Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության կոմիտեին է ներկայացվում հաճախորդների ռիսկերի, տնտեսության և բիզնես ուղղությունների վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն:

Ռիսկերի մեղմացում

Որպես ռիսկերի մեղմացման ուղղված միջոցառումների մաս, Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող ռիսկերի կառավարման նպատակով:

Բանկը լայնորեն կիրառում է գրավը վարկային ռիսկի նվազեցման նպատակով:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, որի հետևանքով տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխությունները պայմանագրային պարտավորությունների կատարման նրանց ունակության վրա նույն կերպ են ազդում: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ և սահմանաչափեր՝ ուղղված պորտֆելների առավելագույն դիվերսիֆիկացմանը: Այդ չափանիշները ենթակա են շարունակական մոնիթորինգի և ներքին հաշվետվողականության:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Բանկը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Բանկը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը արտացոլում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ առավելագույն ռիսկը, որը կարող է առաջանալ ապագայում արժեքի փոփոխությունից:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը բանկին պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և բանկի ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

- PD   Դեֆոլտի հավանականությունը որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
- EAD   Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
- LGD   Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը դա դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամսվա ԱՎԿ): 12ամսվա ԱՎԿ-ն ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամսվա ԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Բանկը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

- Փուլ 1:   Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2:   Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Բանկը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3:   Վարկերը համարվում են արժեզրկված:
- POCI: Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Դեֆոլտի սահմանումը

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 91 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են, վերանայման կարգավիճակը և ֆինանսական մոնիտորիգի արդյունքները:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել վճարման քիչ հավանականությունը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «վերականգնված», և հետևաբար վերադասակարգված Փուլ 3-ից, եթե առնվազն վեց անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից ոչ մեկը առկա չի եղել: Ակտիվի՝ վերականգնվելուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է վերականգնման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ Եական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Բանկն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- ▶ Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր
- ▶ Հիփոթեքային վարկեր,
- ▶ Սպառողական վարկեր,
- ▶ Կորպորատիվ վարկեր.

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով դեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում դեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն Եական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը՝ մեծացնելու իր վարկի գումարը դեֆոլտի մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Բանկը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2, Փուլ 3 և ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Բանկը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դեֆոլտի հավանականության գնահատման համար օգտագործված նախնական խմբավորումը այնուհետև բաժանվում է ըստ գրավի տեսակների խմբերի՝ հաշվարկելու դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը: Դրամական հոսքերի մասին ողջ տեղեկատվությունը հավաքվում է այդ խմբերով՝ դեֆոլտի ամսաթվից հետո: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով : Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Բանկը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր: Բանկը որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ▶ ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ Վարկառուի ֆինանսական վիճակի զգալի վատթարացումը,
- ▶ Վարկային պայմանների վերանայում վարկառուի ֆինանսական վիճակի զգալի վատթարացման արդյունքում,
- ▶ Վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Բանկը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ-ի տարեկան աճ, %,
- ▶ ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք (ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ),
- ▶ ՀՀ ԿԲ-ում զուտ պետական հաշիվների փոփոխություն, միլիարդ դրամ,
- ▶ Գործազրկության մակարդակ, %:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական վերլուծական ստորաբաժանում, Համաշխարհային բանկի տվյալների բազա, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության կողմից կատարված կանխատեսումներ): Սույն աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականների/ենթադրությունների արժեքները ԱՎԿ հաշվարկների համար յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարի համար:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենար	Որոշված հավանակա- նությունը, %	2023թ.	2024թ.	2025թ.
ՀՆԱ տարեկան աճ, %	Լավատեսական	15%	7.50%	6.90%	7.10%
	Բազիսային	70%	4.40%	3.80%	4.00%
	Վատատեսական	15%	0.50%	0.10%	0.10%
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք	Լավատեսական	15%	418	445	460
	Բազիսային	70%	438	465	490
	Վատատեսական	15%	458	485	520
ՀՀ ԿԲ-ում զուտ պետական հաշիվների փոփոխություն, միլիարդ դրամ	Լավատեսական	15%	(448)	(429)	(447)
	Բազիսային	70%	(373)	(354)	(372)
	Վատատեսական	15%	(298)	(279)	(297)
Գործազրկության մակարդակ, %	Լավատեսական	15%	14.0%	13.9%	13.8%
	Բազիսային	70%	16.0%	17.9%	19.8%
	Վատատեսական	15%	19.0%	23.9%	28.8%

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Բանկը չունի ներքին վարկանիշային համակարգ հաճախորդներին տրված վարկերի վարկային որակի գնահատման նպատակով և կառավարում է վարկային ռիսկը ըստ ժամկետանց օրերի:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկերի վարկային որակի վերաբերյալ 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	2022թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը վարկեր
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	24,562,625	9,085,242	817,639	34,465,506
– մինչև 30 օր ժամկետանց	32,069	3,753,155	298,088	4,083,312
– 30-89 օր ժամկետանց	–	5,015,624	667,123	5,682,747
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	3,169,621	3,169,621
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	767,681	767,681
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	–	–	439,479	439,479
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	24,594,694	17,854,021	6,159,631	48,608,346
Վարկային կորստի պահուստ	(189,177)	(764,427)	(1,510,010)	(2,463,614)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	24,405,517	17,089,594	4,649,621	46,144,732
Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	6,742,699	430,628	136,532	7,309,859
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	32,219	58,377	90,596
– 30-89 օր ժամկետանց	–	–	–	–
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	19,761	19,761
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	6,743	6,743
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր	6,742,699	462,847	221,413	7,426,959
Վարկային կորստի պահուստ	(13,149)	(33,321)	(94,600)	(141,070)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր	6,729,550	429,526	126,813	7,285,889
Այլ կորպորատիվ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,393,449	15,819	4,482	1,413,750
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	12,444	–	12,444
– 30-89 օր ժամկետանց	–	85,825	–	85,825
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	–	–
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	–	–
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	1,393,449	114,088	4,482	1,512,019
Վարկային կորստի պահուստ	(21,739)	(36,828)	(2,088)	(60,655)
Ընդամենը զուտ առևտրային վարկեր	1,371,710	77,260	2,394	1,451,364
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,505,368	42,895	10,106	1,558,369
– մինչև 30 օր ժամկետանց	290	5,718	3,173	9,181
– 30-89 օր ժամկետանց	–	7,087	10,195	17,282
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	2,484	2,484
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	6,302	6,302
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,505,658	55,700	32,260	1,593,618
Վարկային կորստի պահուստ	(25,730)	(16,204)	(22,679)	(64,613)
Ընդամենը զուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,479,928	39,496	9,581	1,529,005
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	34,236,500	18,486,656	6,417,786	59,140,942
Վարկային կորստի պահուստ	(249,795)	(850,780)	(1,629,377)	(2,729,952)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	33,986,705	17,635,876	4,788,409	56,410,990

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

	2021թ. դեկտեմբերի 31			Ընդամենը վարկեր
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	21,454,449	10,285,013	1,175,900	32,915,362
– մինչև 30 օր ժամկետանց	42,271	2,114,662	2,803,046	4,959,979
– 30-89 օր ժամկետանց	–	1,997,714	4,926,019	6,923,733
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	2,481,196	2,481,196
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	347,152	347,152
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	–	–	592,260	592,260
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	21,496,720	14,397,389	12,325,573	48,219,682
Վարկային կորստի պահուստ	(277,385)	(988,681)	(2,294,014)	(3,560,080)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	21,219,335	13,408,708	10,031,559	44,659,602
Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	4,737,942	488,408	84,615	5,310,965
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	57,959	8,244	66,203
– 30-89 օր ժամկետանց	–	29,514	10,300	39,814
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	26,107	26,107
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	16,990	16,990
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր	4,737,942	575,881	146,256	5,460,079
Վարկային կորստի պահուստ	(19,446)	(64,688)	(36,992)	(121,126)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով ապահովված այլ վարկեր	4,718,496	511,193	109,264	5,338,953
Այլ կորպորատիվ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	896,790	52,119	–	948,909
– մինչև 30 օր ժամկետանց	–	–	490	490
– 30-89 օր ժամկետանց	–	78,705	–	78,705
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	46,540	46,540
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	–	–
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	896,790	130,824	47,030	1,074,644
Վարկային կորստի պահուստ	(12,081)	(7,045)	(29,445)	(48,571)
Ընդամենը զուտ առևտրային վարկեր	884,709	123,779	17,585	1,026,073
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	1,281,955	48,708	7,746	1,338,409
– մինչև 30 օր ժամկետանց	385	6,588	687	7,660
– 30-89 օր ժամկետանց	–	12,538	3,361	15,899
– 90-179 օր ժամկետանց	–	–	6,117	6,117
– 180-270 օր ժամկետանց	–	–	9,096	9,096
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,282,340	67,834	27,007	1,377,181
Վարկային կորստի պահուստ	(53,022)	(17,115)	(12,742)	(82,879)
Ընդամենը զուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,229,318	50,719	14,265	1,294,302
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	28,413,792	15,171,928	12,545,866	56,131,586
Վարկային կորստի պահուստ	(361,934)	(1,077,529)	(2,373,193)	(3,812,656)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	28,051,858	14,094,399	10,172,673	52,318,930

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)***Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն*

2022թ. դեկտեմբերի 31

	Ծան.		Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	5	Փուլ 1	–	914,941	914,941
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6	Փուլ 1	–	110,377	110,377
Ներդրումային արժեթղթեր	8	Փուլ 1	–	4,551,296	4,551,296
Ընդամենը			–	5,576,614	5,576,614

2021թ. դեկտեմբերի 31

	Ծան.		Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	–	914,243	914,243
Ներդրումային արժեթղթեր	8	Փուլ 1	–	5,116,897	5,116,897
Ընդամենը			–	6,031,140	6,031,140

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի վարկանիշային համակարգի և գործընկերների արտաքին վարկանիշների վերլուծությունը՝ ըստ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, բանկերի նկատմամբ պահանջների և ներդրումային արժեթղթերի 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2022թ.

Միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ

	Նկարագրություն	PD
Aaa-ից A3	Բարձր դաս	0-0.09%
Baa1-ից B3	Ստանդարտ դաս	0.1-4.3%
Caa1-ից Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	16.3%
C	Արժեզրկված	100%

2021թ.

Միջազգային վարկանիշային գործակալության (Moody's) վարկանիշ

	Նկարագրություն	PD
Aaa-ից A3	Բարձր դաս	0-0.06%
Baa1-ից B3	Ստանդարտ դաս	0.06-3.3%
Caa1-ից Ca	Ստանդարտից ցածր դաս	9.7%
C	Արժեզրկված	100%

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում (շարունակություն)

Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Ղեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունները կազմել են՝

	Սահմանա- յին արժեք	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրու- թյամբ, %	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրու- թյամբ, %
Ն2.1 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ ընդհանուր ակտիվներ)	նվ. 15%	15.18%	–
Ն2.2 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ ցպահանջ պարտավորություններ)	նվ. 60%	1418.14%	–

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չզեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Այնուամենայնիվ, Բանկը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Բանկի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ներդրումների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

2022թ. դեկտեմբերի 31	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	2,549	–	–	–	–	2,549
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	1,475,591	3,446,707	3,368,717	–	8,291,015
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	–	264,474	339,375	806	–	604,655
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	34,808	409,970	1,162,657	–	1,607,435
Այլ փոխառու միջոցներ	–	69,109	338,101	1,854,614	2,392,231	4,654,055
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	59,554	325,986	1,312,358	876,665	2,574,563
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	844,645	–	–	–	844,645
Ֆինանսական երաշխավորություն	–	815,800	–	–	–	815,800
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	2,549	3,563,981	4,860,139	7,699,152	3,268,896	19,394,717

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ			Ավելի քան 5 տարի		Ընդամենը
	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5-12 ամիս		
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	145,177	3,890,950	4,112,860	-	8,148,987
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	13,208	12,994	427,119	-	453,321
Այլ փոխառու միջոցներ	-	61,882	990,116	24,217,479	12,546,132	37,815,609
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	68,529	206,942	971,973	616,503	1,863,947
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	474,098	-	-	-	474,098
Ֆինանսական երաշխավորություն	-	1,142,735	-	-	-	1,142,735
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	-	1,905,629	5,101,002	29,729,431	13,162,635	49,898,697

Հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձից կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգված են վերոնշյալ աղյուսակում իրենց մարման ժամկետների համաձայն:

Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ դրանց ակնկալվող վերակազմումների կամ մարման:

	2022թ.			2021թ.		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Ավելի քան մեկ տարի	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Ավելի քան մեկ տարի	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,180,144	-	3,180,144	2,412,544	-	2,412,544
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	110,319	-	110,319	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17,069,826	39,341,164	56,410,990	9,326,546	42,992,384	52,318,930
Ներդրումային արժեթղթեր	-	4,551,296	4,551,296	466,965	4,649,932	5,116,897
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	2,690,069	2,690,069	-	1,687,181	1,687,181
Ոչ կուրսական ակտիվներ	-	613,470	613,470	-	31,534	31,534
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվներ	-	-	-	101,452	-	101,452
Այլ ակտիվներ	170,212	645,211	815,423	139,257	279,746	419,003
Ընդամենը	20,530,501	47,841,210	68,371,711	12,446,764	49,640,777	62,087,541
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	4,502,769	3,262,653	7,765,422	3,711,291	3,590,200	7,301,491
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	2,549	-	2,549	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	582,125	800	582,925	-	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	359,829	1,091,710	1,451,539	12,566	400,921	413,487
Այլ փոխառու միջոցներ	210,596	3,122,594	3,333,190	150,965	27,473,029	27,623,994
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	267,611	1,519,441	1,787,052	193,897	1,150,645	1,344,542
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություններ	1,504,320	-	1,504,320	-	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	2,260,052	2,260,052	-	2,678,897	2,678,897
Այլ պարտավորություններ	950,983	-	950,983	546,387	-	546,387
Ընդամենը	8,380,782	11,257,250	19,638,032	4,615,106	35,293,692	39,908,798
Չուսու	12,149,719	36,583,960	48,733,679	7,831,658	14,347,085	22,178,743

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի և տոկոսադրույքների, սեփական կապիտալի արժեքի փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հիման վրա, և զուտ առևտրային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող առևտրային գործիքների հիման վրա: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի գուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2022թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022թ.
ՀՀ դրամ	3.18%	–	(702,300)
Արժույթ	Բազիսային կետերի նվազում 2022թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022թ.
ՀՀ դրամ	3.18%	–	1,006,300
Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2021թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021թ.	Կապիտալի զգայունություն 2021թ.
ՀՀ դրամ	1.50%	–	(471,500)
Արժույթ	Բազիսային կետերի նվազում 2021թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021թ.	Կապիտալի զգայունություն 2021թ.
ՀՀ դրամ	1.50%	–	567,922

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Ղեկավարությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար՝ հիմնված ԿԲ կարգավորումների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը ըստ արտարժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Այլ արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	263,875	253,260	1,372,107	1,889,242
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	110,319	-	-	110,319
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,270,308	-	-	5,270,308
Ընդամենը ակտիվներ	5,644,502	253,260	1,372,107	7,269,869
Պարտավորություններ				
Պարտավորությունների բանկերի նկատմամբ	7,003,413	-	-	7,003,413
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	92,727	3,329	9,187	105,243
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	938,277	-	-	938,277
Այլ պարտավորություններ	266	24	1	291
Ընդամենը պարտավորություններ	8,034,683	3,353	9,188	8,047,224
Չուտ դիրք	(2,390,181)	249,907	1,362,919	(777,355)
Ածանցյալների ազդեցությունը	1,967,850	-	-	1,967,850
Չուտ դիրք ներառյալ ածանցյալները	(422,331)	249,907	1,362,919	1,190,495

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը ըստ արտարժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Այլ արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	162,804	93,406	546,908	803,118
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,088,461	-	-	8,088,461
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	423	84,649	85,072
Ընդամենը ակտիվներ	8,251,265	93,829	631,557	8,976,651
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	5,968,307	-	-	5,968,307
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	413,487	-	-	413,487
Այլ փոխառու միջոցներ	16,331,260	-	-	16,331,260
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	-	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	91	-	3	94
Ընդամենը պարտավորություններ	22,713,145	-	3	22,713,148
Չուտ դիրք	(14,461,880)	93,829	631,554	(13,736,497)

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի Էական արժույթային դիրքեր՝ դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից), երբ բոլոր այլ փոփոխականները մնում են կայուն: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը: Ղեկավարությունը սահմանել է ռիսկի սահմանաչափեր արտարժույթային և տոկոսադրույքների ռիսկերի համար:

Արժույթ	Արտարժույթի փոփոխության % 2022թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2022թ.	Արտարժույթի փոփոխության % 2021թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021թ.
ԱՄՆ դոլար	12.62%	(53,298)	5.00%	(723,094)
ԱՄՆ դոլար	(12.62%)	53,298	(5.00%)	723,094
Եվրո	21.31%	53,255	8.50%	7,975
Եվրո	(21.31%)	(53,255)	(8.50%)	(7,975)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, ոչ բավարար կամ ձախողված ներքին գործընթացների, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ հանգեցնել ֆինանսական վնասների: Բանկը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգը, հնարավոր ռիսկերի որոշումը և դրանց արձագանքելը կարող են լինել արդյունավետ գործիքներ ռիսկերի կառավարման գործում:

Գործառնական ռիսկի կառավարման շրջանակներում Բանկը որդեգրել է պաշտպանության երեք ուղղություններ՝ պաշտպանության առաջին ուղղությունը ապահովվում է հաճախորդներին սպասարկող անձնակազմի և գործառնական ղեկավարության կողմից, պաշտպանության երկրորդ ուղղությունը ապահովվում է ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության գործառնական կողմից և երրորդ պաշտպանության ուղղությունը ապահովվում է ներքին աուդիտի գործառնական կողմից:

Գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ներառում է հետևյալ հիմնական տարրերը՝ ռիսկերի քարտեզագրում, միջադեպերի վերլուծություն և մշտական վերահսկողության գործառնական: Վերահսկողությունները ներառում են պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, հասանելիության, թույլտվության և համադրման ընթացակարգեր, անձնակազմի կրթում և գնահատման գործընթացներ:

27. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց

Իրական արժեքի գնահատումները նպատակ ունեն մոտավոր սահմանել այն գինը, որը կստացվեր ակտիվը վաճառելու համար կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար շուկայի մասնակիցների միջև կանոնավոր գործարքի ժամանակ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ դատողությունների կիրառումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես իրացվելի ակտիվների անհապաղ վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է Բանկի ակտիվների (ներառյալ ածանցյալ գործիքների) իրական արժեքի չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը: Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդների հիման վրա, որոնք հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նմանատիպ գործիքների գնահատված ապագա դրամական հոսքերի և զեղչման դրույքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքի չափման գործընթաց (շարունակություն)

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են՝ հաճախորդներին տրված վարկերը, պահանջներ բանկերի նկատմամբ, այլ ֆինանսական ակտիվները, պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, այլ փոխառու միջոցներ, վարձակալության գծով պարտավորություններ և այլ ֆինանսական պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը հիմնված է գնահատման մեթոդների վրա՝ կիրառելով ոչ շուկայական նշանակալի դիտարկելի ելակետային տվյալներ:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է հետևյալ հիերարխիան՝ ըստ գնահատման մեթոդների ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելու և բացահայտելու նպատակով՝

- Մակարդակ 1 – նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- Մակարդակ 2 – մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- Մակարդակ 3 – ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Իրական արժեքի բացահայտման նպատակով Բանկը սահմանել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հինք ընդունելով ակտիվի կամ պարտավորության բնույթը, բնութագրերը, ռիսկերը և իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակը, ինչպես նկարագրված է վերևում:

	<i>Իրական արժեքի չափում</i>			<i>Ընդամենը</i>
	<i>Ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (Մակարդակ1)</i>	<i>Նշանակալի դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ2)</i>	<i>Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ3)</i>	
2022թ. դեկտեմբերի 31				
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ ճահողթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Աճանցյալ ֆինանսական գործիքներ	-	2,549	-	2,549
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	4,551,296	-	4,551,296
Ակտիվներ, որոնք համար իրական արժեքը բացահայտված է				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,180,144	-	-	3,180,144
- Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	110,319	110,319
- Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	176,915	176,915
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	52,987,417	52,987,417
Պարտավորություններ, որոնք համար իրական արժեքը բացահայտված է				
- Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	582,925	-	582,925
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,477,310	-	1,477,310
- Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	7,822,723	7,822,723
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	3,243,878	3,243,878
- Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	1,787,052	1,787,052
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	844,645	844,645

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)**

	Իրական արժեքի չափում			Ընդամենը
	Ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (Մակարդակ1)	Նշանակալի դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ2)	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (Մակարդակ3)	
2021թ. դեկտեմբերի 31				
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	5,116,897	-	5,116,897
Ակտիվներ, որոնք համար իրական արժեքը բացահայտված է				
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,412,544	-	-	2,412,544
- Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	-	-
- Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	132,341	132,341
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	49,745,502	49,745,502
Պարտավորություններ, որոնք համար իրական արժեքը բացահայտված է				
- Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	-	-
- Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	419,884	-	419,884
- Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	7,376,162	7,376,162
- Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	30,743,440	30,743,440
- Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	1,344,542	1,344,542
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	474,098	474,098

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը**

Ստորև ներկայացվում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային արժեքների և իրական արժեքների համեմատությունն ըստ դասերի, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն հաշվառվում իրական արժեքով: Այլուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և ոչ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները:

	Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Իրական արժեքը 2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Զճանաչված օգուտ/(վնաս) 2022թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Իրական արժեքը 2021 թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Զճանաչված օգուտ/(վնաս) 2021 թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,180,144	3,180,144	-	2,412,544	2,412,544	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	110,319	110,319	-	-	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր	4,551,296	4,551,296	-	5,116,897	5,116,897	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,410,990	52,987,417	3,423,573	52,318,930	49,745,502	2,573,428
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	176,915	176,915	-	132,341	132,341	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	2,549	2,549	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	582,925	582,925	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	7,765,422	7,822,723	(57,301)	7,301,491	7,376,162	(74,671)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,451,539	1,477,310	(25,771)	413,487	419,884	(6,397)
Այլ փոխառու միջոցներ	3,333,190	3,243,878	89,312	27,623,994	30,743,440	(3,119,446)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,787,052	1,787,052	-	1,344,542	1,344,542	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	844,645	844,645	-	474,098	474,098	-
Ընդամենը իրական արժեքի չճանաչված փոփոխություն	80,196,986	76,767,173	3,429,813	97,138,324	97,765,410	(627,086)

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ

Հետևյալը նկարագրում է այն մեթոդները և ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով չչափվող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները որոշելու նպատակով և այն հոդվածները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվում իրական արժեքով, բայց որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է իրենց հաշվեկշռային արժեքին

Այն ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք իրացվելի են կամ ունեն կարճ ժամկետայնություն (երեք ամսից պակաս), ենթադրվում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են իրական արժեքին: Այս ենթադրությունը կիրառվում է նաև առանց որոշակի մարման ժամկետ ունեցող ցպահանջ ավանդների և խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Գնահատման մեթոդներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համար, որոնք իրացվելի են կամ ունեն կարճաժամկետ մարման ժամկետ (երեք ամսից պակաս), ենթադրվում է, որ հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին: Այս ենթադրությունը կիրառվում է նաև ցպահանջ ավանդների և խնայողական հաշիվների նկատմամբ՝ առանց որոշակի ժամկետայնության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի, այլ փոխառու միջոցների, բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների իրական արժեքը գնահատվում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գեղջմամբ՝ հիմնվելով գործող տոկոսադրույքների վրա՝ կիրառելի պարտքի համար նմանատիպ պայմաններով, վարկային ռիսկով և մարման ժամկետով:

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ գործիքները, որոնք գնահատվում են շուկայի դիտարկելի ելակետային տվյալների միջոցով գնահատման մեթոդի կիրառմամբ, հիմնականում տոկոսադրույքի, արտարժույթային սվոփ և ֆորվարդային պայմանագրեր են: Գնահատման առավել հաճախ կիրառվող մեթոդները ներառում են ֆորվարդային գնագոյացման և սվոփ մոդելներ՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկները: Մոդելները ներառում են տարբեր ելակետային տվյալներ, ներառյալ պայմանագրային կողմի վարկային որակը, արտարժույթի սիոթ փոխարժեքները, ֆորվարդային տոկոսադրույքները և տոկոսադրույքների կորերը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ներդրումային արժեթղթերը չափվում են գնահատման մեթոդի կամ գնագոյացման մոդելների կիրառմամբ և բաղկացած են հիմնականում ՀՀ պետական պարտքային արժեթղթերից: Այս արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորերի միջոցով, որոնք ներառում են շուկայում դիտարկելի և Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված տվյալները:

28. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Յուրաքանչյուր կապակցված կողմի առումով ուշադրություն է դարձվում կապակցվածության էության և ոչ պարզապես իրավաբանական ձևի վրա:

Կապակցված կողմերը կարող են իրականացնել այնպիսի գործարքներ, որոնք չկապակցված կողմերի միջև կարող են չկատարվել, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի հետ գործարքների գներից և պայմաններից:

(հազար ՀՀ դրամ)

28. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)

Կապակցված կողմերի միջև գործարքների մնացորդները հետևյալն են.

	2022			2021		
	Քաժնետերեր	Առանցքային դեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Այլ կապակցված կողմեր	Քաժնետերեր	Առանցքային դեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Այլ կապակցված կողմեր
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ						
Վարկերի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	-	81	459,671	-	-	441,978
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	42,165	-	-	136	56,300
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(18,444)	(432,695)	-	(55)	(38,607)
Այլ շարժ	-	-	(26,976)	-	-	-
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, համախառն	-	23,802	-	-	81	459,671
Նվազեցում՝ արժեզրկման գծով պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	(1,195)	-	-	(2)	(9,219)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, զուտ	-	22,607	-	-	79	450,452
Ընթացիկ հաշիվներ						
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում բացված ընթացիկ հաշիվներ	121,082	5,337	-	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	121,082	5,337	-	-	-	-
Այլ փոխառու միջոցներ						
հունվարի 1-ի դրությամբ	9,468,427	-	16,329,564	13,682,602	-	12,367,959
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	27,211,757	-	-	31,822,190	-	11,080,938
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(15,481,250)	-	(16,278,719)	(36,038,984)	-	(6,983,778)
Պարտավորության փոխարկում սեփական կապիտալի (Ծան. 21)	(21,200,000)	-	-	-	-	-
Այլ շարժ	1,066	-	(50,845)	2,619	-	(135,555)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	9,468,427	-	16,329,564
Վարձակալության գծով պարտավորություններ						
Հունվարի 1-ի դրությամբ	506,786	77,338	691,087	454,119	40,521	112,096
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	13,690	454,041	168,185	109,961	48,690	607,123
Տոկոսների հաշվեգրում	51,244	26,296	75,415	51,304	5,236	30,007
Վճարումներ տարվա ընթացքում	(116,652)	(53,573)	(126,096)	(108,598)	(17,109)	(58,139)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	455,068	504,102	808,591	506,786	77,338	691,087
Այլ ակտիվներ	-	-	128,234	-	-	3,744
Ֆինանսական երաշխավորություն	-	-	734,400	-	-	1,142,735
Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույթով	-	2,943	16,400	-	3	38,539
Վարկային կորստի գծով ծախս վարկերի համար	-	(1,822)	9,219	-	(4)	815
Տոկոսային ծախս ավանդների և ընթացիկ հաշիվների գծով	(100)	(4)	-	-	-	-
Տոկոսային ծախս այլ փոխառու միջոցների գծով	-	-	(358,758)	-	-	(998,732)
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորությունների մասով	(51,244)	(26,296)	(75,415)	(51,304)	(5,236)	(30,007)

(հազար ՀՀ դրամ)

28. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են կազմակերպություններ, որոնց վերահսկող բաժնետոմսերը պատկանում են Բանկի բաժնետերերին և նրանց ընտանիքի անդամներին:

Դեկավար անձնակազմի գծով կատարված հատուցումները հետևյալն են՝

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	369,257	209,619
Ընդամենը առանցքային ղեկավար անձնակազմի հատուցում	<u>369,257</u>	<u>209,619</u>

29. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	<i>Ծան.</i>	<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>Այլ փոխառու միջոցներ</i>	<i>Վարձակալության գծով պարտավորություններ</i>	<i>Ֆինանսավորման գործունեության կից ընդամենը պարտավորություններ</i>
Հաշվեկշռային արժեք 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,18,19	450,032	27,194,885	1,031,337	28,676,254
Թողարկումից մուտքեր		-	43,080,097	-	43,080,097
Մարումներ		-	(41,611,081)	(125,284)	(41,736,365)
Արտարժույթային փոխարկումներ		(36,265)	(1,096,967)	-	(1,133,232)
Անկանխիկ գործարքներ		-	-	438,489	438,489
Այլ		(280)	57,060	-	56,780
Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,18,19	413,487	27,623,994	1,344,542	29,382,023
Թողարկումից մուտքեր		1,119,158	28,315,722	-	29,434,880
Մարումներ		-	(30,772,415)	(193,785)	(30,966,200)
Արտարժույթային փոխարկումներ		(101,444)	(405,773)	-	(507,217)
Անկանխիկ գործարքներ		-	(21,200,000)	636,295	(20,563,705)
Այլ		20,338	(228,338)	-	(208,000)
Հաշվեկշռային արժեք 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,18,19	<u>1,451,539</u>	<u>3,333,190</u>	<u>1,787,052</u>	<u>6,571,781</u>

«Այլ» տողում ներառված է տարվա ընթացքում թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառու միջոցների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարված և հաշվեգրված տոկոսների զուտ ազդեցությունը: Բանկը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից:

Անկանխիկ գործարքները կազմված են վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներից և փոխառու միջոցները Բանկի բաժնետիրական կապիտալի փոխարկման գործարքից (Ծան. 18, 19 և 21):

30. Կապիտալի համարժեքություն

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը, ինչպես նաև հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: